

Sexkulret frelser på færde i Malmø

Rossinis operakomedie 'Grev Ory' er en fransk bagatel. Et glas musikalsk champagne, hvis bobler hurtigt brister, men en nydelse, så længe de varer.

OPERA

Le comte Ory af Gioacchino Rossini. Iscen.: Linda Mallik. Scen.: Karin Betz. Leonardo Ferrando (Grev Ory), Lars Arvidson (Læreren), Daniela Pini (Isolier), Igor Bankan (Raimbaud), Erika Miklósa (Grevinde Adèle) m.fl. Malmø Operas Kor og Orkester. Dir.: Tobias Ringborg. Malmø Opera. Til 4. januar.

Handlingen er ikke andet end pjat og pjank, og musikken glider egentlig bare behageligt ind ad det ene øre og ud ad det andet igen. Det er ligesom at drikke et glas champagne at tage til Malmø og høre og se Rossinis fransksprogede opera om Grev Ory og hans gebommerligt mislykkede forsøg på at få mest muligt ud af situationen.

Øh, hvad for en situation?, spørger den forvirrede læser. Jo altså den situation, at alle de rigtige mænd har støvet deres rustninger og sværd af og er draget på korstog i Mellemøsten for at banke muslimerne.

Rossinis næstsidste opera foregår i den mørke middelalder, og hvis man er en tøsedreng, der er blevet tilbage, er det nu, man har chancen for at slå til. Den smukke grevinde Adèle er alene hjemme på sit slot sammen med en hulens masse andre skønne græsener, og Grev Ory har tænkt sig at profitere af situationen. Der skal nedlægges og erobres, og han begynder med at gøre en spektakulær entré. Det må man give ham.

Ned fra loftet lader greven sig fire udstyret med et par enorme hvide englevinger, som instruktør og scenograf faktisk finder fint belegg for i operaens libretto. Som en blanding af Elvis og Jesus giver greven den i rollen som kærlighedsrådgiver med speciale i kønne kvinder, og det

FRELSERMAND. Han giver den ikke for lidt, tenoren Leonardo Ferrando som kærlighedsrådgivende eneboer alias Le comte Ory i Rossinis fransksprogede opera af samme navn.

Foto: Malin Arnesson

er selvfølgelig meningen, at Adèle skal ende i hans arme. Men det er Orys unge page og opvarter, der iført en chik ringbrynhætte vinder grevindens hjerte. De rigtige mænd kommer hjem fra korstoget, grevinden beholder pagen og smider Ory på porten, og mere handling er der sådan set ikke i de godt og vel to gange en time, 'Le comte Ory' varer.

NOGET MÅ MAN med andre ord finde på,

og Rossini har gjort sit ved at komponere en masse store ensembler og festlige koloraturer. Her er rigeligt med champagne og kransekage for ørerne, og instruktørkræfterne ved Malmø operahus har sørget for, at der også er tilpas med pjat og pjank til, at øjne og lattermuskler, som man siger, ikke behøver kede sig.

Der er dømt middelalderkomik, når operakoret fjumrer rundt i en fjollet ko-reografi og klipper en baroklabyrinth af en have i fin facon. Den ser måske ikke så middelalderagtig ud, labyrinten, men pyt. Den udgør en enkel og udmærket scenografi inden pausen.

Efter pausen ælter de kønne græsener løs i slottets køkken foran bageovnen, og de indespærrede erotiske frustrationer

bliver for alvor til at tage og føle på, da deres bagværk kommer ud af ovnen som en stor penis sat på højkant mellem en masse hårdtbagte boller.

DER ER SØRGET for veldoseret situationskomik, og når et bud kommer ind med en meddelelse om korsriddersnes sejr, falder han selvfølgelig død om med en pil i ryggen, så snart brevet er afleveret.

Mikset af 1800-talsbelcanto og 'Monty Python og de skøre riddere' fungerer, og et britisk publikum ville elske herrekoret klædt ud som candelansende nonner. Operaens afsluttende forviklinger i grevindens dobbeltseng er skubbet helt op under næsen på publikum, for med kun et lille orkester i graven er der også plads

til spas på en hævesænkescene mellem musikerne og tilhørerne. Orkestret under dygtige Tobias Ringborg klarer Rossinis småtterier med præcision, elegance og et smil, og i centrum for det hele kan man både nyde et godt operakor og en række solister, der måske nok har Erika Miklósa's grevinde og Daniela Pini's page som de to højdepunkter, som ikke alle de andre når op på niveau med. Men tirsdag, hvor denne anmelder overværede forestillingen, udviklede tenoren Leonardo Ferrando alligevel sit titelparti som den sexkulrede greve til en flot præstation. En aften med Rossini i Malmø er bare lidt let og uforpligtende spas. Ikke det værste, med andre ord.

thomas.michelsen@pol.dk

Ministeren og hendes kone

Jónína Leósdóttir har skrevet en selvbiografi, der kredser om hendes og den tidligere statsminister Jóhanna Sigurðardóttirs lange rejse mod kærlighed.

BØGER

Selvbiografi. Jónína Leósdóttir: Jóhanna og jeg. Oversat fra islandsk af Nanna Kalkar. Turbine Forlaget. 308 sider. 300 kroner. Har du Pluskort, får du 15 pct. rabat på lagerførte bøger i Boghallen eller fri levering hos Saxo.com Læs mere på politiken.dk/plus.

Da Jónína Leósdóttir omsider fortalte sin mor om sit kærlighedsforhold til den 12 år ældre veninde Jóhanna Sigurðardóttir, gav det et sæt i moderen, som havde hun fået en lussing, og hun udbød, at hun og faderen havde håbet, at de to kvinder drak sammen i smug. I betragtning af at moderen var afholdskvinde, var det et belastet håb. Men sandheden var jo værre: at hendes datter var lesbisk.

Leósdóttirs mor og resten af familien kommer sig dog ret hurtigt, og det samme gør det meste af Island, da sandheden først er ude. Men det har holdt hårdt. 17 år er gået, fra de to kvinder til deres egen forbløffelse falder for hinanden i 1985, og til de omsider skaber et hjem sammen.

Selv om de begge ret hurtigt bliver skilt fra deres respektive ægtemænd, da det er gået op for dem, at de elsker hinanden, er den islandske samfundsmoral og de politiske forhold i landet længe – meget, meget længe – i vejen for deres forhold.

At Jóhanna Sigurðardóttir alle årene er en kendt politiker på Island, bliver minister flere gange og ender som landets statsminister, efter at hele økonomien er kollaps og verdens øjne hviler på den lille ø, gør det nødvendigt at have et lydfrit privatliv.

Det mener de involverede i alle tilfælde, og tidens reaktioner samt nok så meget deres egen på selve begrebet homoseksualitet gør deres diskretion forståeligt de første år. Siden viser de sig sammen som nære veninder, og folk har jo nok deres anelser, men de to udtaler sig aldrig om deres forhold. Pressen er nysgerrig, men holder mund. Island er et lille samfund; man forsøger at leve i fordragelighed.

ÅRENE HVER FOR SIG som såvel mødre som elskende bliver det noget af en ørkenvandring, hvor de er sammen og så skilles og er sammen for igen at skilles, fordi især Jónína Leósdóttir ikke kan holde ud, at de ikke kan komme frit frem. Imens begraver Jóhanna Sigurðardóttir sig i arbejde.

Det er der nok af, men om Islands politiske situation hører man meget lidt, intet om optakten til hele kollapsen, som vi jo også fik at smage resultatet af i Danmark.

Politik interesserer ikke forfatteren, påstår hun, der ellers også er journalist. Til gengæld slæbes man gennem den ene private krise efter den anden. Det er som at være tvangsindlagt til hver en detalje i en meget langsommelig klagesang, som en selvcentreret veninde synes, hun skal underholde hele verden med.

Heldigvis kommer der da også noget kønspolitik ind over, især i form af reaktioner fra nær og fjern, da de to kvinder endelig springer ud og indgår først partnerskab, siden ægteskab.

Man følger dem på rejse, da de rejser som statsminister og frue, men desværre ser man det hele gennem Jónínas tunnel-syn. Fra at være bitter over ikke at kunne vise sig med Jóhanna, vil hun nu ikke være vedhæng og forsøger at skjule sig for fotograferne, men hun nyder dog Kina og er især glad for den opmærksomhed, de to kvinder får fra undertrykte kinesiske homoseksuelle både før og efter det officielle besøg.

MAN SKAL HELT FREM til en efterskrift af den nu fratrådte statsminister for at få et lille kig ind til hendes personlighed og motiver.

Selv om Sigurðardóttir er den elskede uopnåelige gennem det meste af bogen, fremstår hun aldrig som et virkelig menneske, men udelukkende som en fjern, principfast arbejdshest.

Nogen burde have strammet denne bog gevaldigt op og luftet ud i al den gamle, sure ventetid.

HELLE HELLMANN
helle.hellmann@pol.dk

Streger i mørket

Politikens tidligere teatertegner Flemming Nyborg har udgivet et udvalg af sine bedste teatertegninger gennem 25 år. Ikke så lidt vemodigt: Genren er stort set væk fra de danske dagblade.

BØGER

Flemming Nyborg: Samspil. Scener fra et liv og fra livet på scenerne. Strandberg Publishing. 112 sider. 250 kr. Har du Pluskort, får du 15 procent rabat på lagerførte bøger i Boghallen eller fri levering hos Saxo.com. Læs mere på politiken.dk/plus.

Han tilhører en uddøende race, tegneren Flemming Nyborg. Var han den sidste teatertegner på Politiken? Det er der meget, der tyder på, for siden han pensionerede sig selv i 2010, har de teateranmeldelser, der bliver bragt på siderne, været uden en tegners streger. Fotografierne har taget over. Hvad det angår, ligner avisen på Rådhuspladsen alle de andre større dagblade, som ellers i årevis sendte deres faste tegnere ind i mørket til generalprøverne for at forsøge at fange skuespillernes fysiognomier og få dem ned på blokken. Det er næppe forkert at sige, at den danske specialitet teatertegningen er ved at være en saga blot.

Det kan man begræde. Der er et vidunderligt overskud på sådan en smuk avis-side, hvor en tegning får lov til at dominere, ikke mindst i det upraktiske broadsheetformat, som også er på retur. Den omkostningstunge og 'besværlige' teatertegning er sendt på pension. Nu er læse-

OLES JEPPE. Teatertegningen er en genre, der stort set er forsvundet fra de danske dagblade. Her har Flemming Nyborg – lidt atypisk for ham i farver – fanget Ole Thestrup i 'Jeppe på Bjerget'. Tegning: Flemming Nyborg

ren overladt til anmelderens mere eller mindre akkurate forsøg på at gengive, hvad han eller hun har oplevet i teatret. Men teatertegnerens ofte langt mere præcise reproduktion af skuespillerens tilgang til sin rolle må man undvære. Fotografier kan lyve. Det kan teatertegninger sjældent.

I hvert fald ikke, hvis tegneren kan sin metier. Og det kan – eller skal vi sige kunne? – Flemming Nyborg, der nu har udsendt en bog, 'Samspil. Scener fra et liv og fra livet på scenerne', med et udvalg af de

teatertegninger, han gennem et kvart århundrede tegnede til Politiken. Reklame-tegneren tog over efter selveste Hans Bendix, hvis mange, men lette, flygtige, nærmest erotiske streger man genkender et strejf af i Nyborgs. Andre steder læner han sig mere op ad kollegaen Erik Werners formfuldendte minimalisme – få streger, stor virkning – som i for eksempel en smuk profil af en kontemplativ Erik Mørk i 'Stormen' i 1990.

Skønt farven efterhånden gjorde sit indtog i avisen og dermed også i Nyborgs

tegninger, sværger han til den sorte grafiske streg på det hvide papir. Det giver dem også en anden tyngde. Et andet liv. Den, der har set Jørgens Reenberg i det, der skulle vise sig at være hans afskedsforestilling, Strindbergs 'Påske' på Det Kongelige Teater, vil straks begynde at høre den store skuespillers stemme, når man ser Nyborgs gengivelse af den både fremad- og tilbagevandede Reenberg i partiet. Eller tag nu Ole Thestrup i sit livs rolle som 'Jeppe på Bjerget' – sårbarheden og det fandenivoldske indfangnet.

NYBORG KAN gruppere de rolle-havende i en forestilling, så man fornemmer nogle af de stemninger, der er i den, uden at konstellationen nødvendigvis har fundet sådan sted på scenen. Ofte rammer tegneren præcist, uden at forfalde til karikaturen, men en Erik Werners usvigelige træfsikkerhed har han ikke helt. Er det nu Vibeke Hastrup, eller ligner hun ikke mere Sonja Oppenhagen? Har han ikke givet op over for Trine Dyrholm og Signe Egholm Olsens ansigtstræk? Til gengæld har han en styrke i kroppenes selvstændige liv, der siger så meget om en skuespillers tilgang til opgaven: Nicolas Bros lette ballon som Mefisto, Lars Mikkelsens duknakkede sårbarhed som van Gogh, Kirsten Olesens lidenskabelighed hos Howard Barker. Tegningerne taler til os, selv om vi måske aldrig var i den teatersal dengang.

Søren Vinterberg har skrevet en fin, småvemodig indgang til teatertegningens alt for korte historie, mens 86-årige Flemming Nyborg også lige benytter chancen til selv at ride sin livsvej til teatertegningen op. Han skriver smukt om den gerning, han nu har forladt. Men han tegner endnu bedre.

JAKOB STEEN OLSEN
bog@pol.dk

Jakob Steen Olsen er teaterredaktør på Berlingske